

gösen kiegyenlítettessenek, de ugyanakkor a leginkább anyagi nehézségekkel küzdő ipari főmegeek, kisemberek a lehetőség szerint anyagilag megsegíttessenek. Ezzel párhuzamosan a luxusipart a háborus helyzetnek megfelelően csökkenteni kell.

A problémákkal szerettek szembenézni. Ezt azt jelenti, hogy mindazokban a kérdésekben, amelyekre alább rmutatunk, egész rövidesen szigorú intézkedések következnek. mert

hármennyre fontos is a zsidókérdés megoldása, annak elintézése a mai vészes időkhöz nem is lehet a kormány ki-zárólagos főtörvénye.

Arcól van szó, hogy egyes, a hazafias, önfeláldozó gondolk-zástól messze eltávolodott elemek még ma is lelkiismeretlenül hasz-nálják ki a konjunktúrát vagyongyűjtésre; a sétálóké főmegeit látni, anélkül, hogy lázas munkával szietnének a köznek szolgálni; a régi békes időkől fennmaradt rendszer alapján a szombat-vasár-napot öket jogosan megillető pihenőidőnek tekintik s általában egyesek a hivatali és irodai munkát úgy fogják fel, hogy ez a nap-nak bizonyos kényelmes óráiban részükre feltétlenül véget ért.

Vannak, akik ügyes-bajos dolgaik elintézésében nem riadnak vissza messzemenő összeköttetések igénybevételétől, sőt a meg-yesztetés és jobb anyagi helyzetük révén az ú. n. fekete vásár-tástól sem.

Tovább megyek, akkor, amikor az ország határát ellenség dön-geti, még mindig látni szórakozó, hangosan mulatozó rétegeket, akiknek eddig még nem szóltak meg a lelkiismeretük.

Egyeseknél egy kis kényelmetlenség egyenesen kétségbeesést okoz és nem gondolják meg azt, hogy

a fronton küzdő ezreink sokszor boldogok lennének, ha csak egy órára s olyan kényelemben pihenhetnének le, mint az itthoniak, vagy csak egy kamályút is szűrőshelhetnének abból a békebeli ellátásból, amely egyeseknek itthon még mindig rendelkezésükre áll. Pedig egész nap százszor is szembenéznek a halállal, sokszor hetekig nem tudnak hoz-zátartozóikról és mégis elvégzik kötelességüket, s éppen az itthonmaradtak érdekében.

Gondoljunk ezekre a hősökre, gondoljunk rájuk naponta és állandóan a legnagyobb megbecsüléssel, tisztelettel és szeretettel.

De részesítsük külön megbecsülésben itthonmaradt hozzátartozóikat

is és elsősorban öket támogassuk ügyes-bajos dolgaikban. Mert hazaarulat követ el az, aki ezt a tiszteletreméltó áldozatot lekiesinyelve azt állítja, hogy csak annak kell magát a fegyveres kötelezettségnek alávetnie, aki nem tudta magát ez alól kivonni.

Ez egyrészt nem igaz, másrészt bűnös megrághintés, Intézményesen gondoskodni fogunk arról, hogy ez a felfogás máror-holnapra meg-változzék.

Az önfeláldozó munkát a termelés terhére is ki akarjuk terjesz-teni. A kényeskedésnek vége! Régi megállapítás, hogy

minden ember annyit ér, amennyit a köznek áldozik. Ez ma fokozott mértékben áll fenn. E tekintetben, vagyis a termelés fokozása érdekében ugyancsak mélyreható intézke-dések fognak történni.

Szilárd meggyőződésem — s ezt a dicsőséges magyar történelem-ből meritem — hogy különösen a harc terén, de itthon is, a lelkes áldozatkész szellem kialakítása igenis lehetséges s az még mindig nem készt el.

De ezt akarunk kell s akkor e téren csodákat művelhetünk! Elhatározásunk az, hogy elszánt akarattal bebizonyítsuk a magyarság küldetését, amelyben rendületlenül hiszünk. Ezer-éves fennállásunkat nem tartom véletlennek, legkevesebbé mélyseges hódolattal körülvett Főméltóságú Urunk elhiva-tottságát.

A jobb jövőbe vetett reményünk, minden téren való ál-do-zatos munkásságunk meg kell, hogy hozza az igazság győzelmét.

Tudom jól, hogy addig még igen nehéz út előtt állunk, talán görbön-gyesebb ez az út, mint valaha a magyar történelem folyamán, de életbenmaradásunk érdekében mindent meg kell tennünk, hogy

a küszöbön álló nehéz harcot eredményesen vívjuk meg. Ehhez kérem a magyarok Istenének segítségét és minden jószándékú magyar testvéremnek támogatását, hogy friss étellel teljék meg a nemzeti főhász lejeje: „H a z á d n a k r e n d ü l e t l e n ü l !”

A rádiószózat elhangzása után a rádióban a Szózat dallama esendült fel.

A Magyar Távirati Iroda je-lenti:

A HONVÉD VEZÉRKAR FŐNÖKE 1944 SZEPTEMBER 2-i JELENTÉSE

már röviden ismertette, a román csapatok részben ön-állón, részben szovjetország egységeivel együttműködve, folyó évi augusztus 25-e óta ismételtlen betörték magyar ter-ületre és román repülőgépek magyar felségterület feletti is-mételt harci eseményeket hajtottak végre.

Augusztus 25-én Hlyefalvánál egy granatásrészegység, 28-an Mezőhe-gyesnél ugyancsak egy granatásr-észegység, Makónál századerejű román kötelék irányított támadást magyar határvédelmi egységek ellen.

További támadások történtek augusztus 29-én Usanádpalota mel-lett, 30-án nagyobb erőkkel Elő-natak és Hlyefalva ellen, szeptem-ber 1-én Mezővárhelyes és Buda-teleknél, továbbá Székelyzombor, Felsőrákos, Barót, Köpec, Miklós-város és Nagyaia ellen.

Orosz és román csapatok augusztus 26-án és 27-én betörték az Uz-völgyébe és 28-án az Oltói szo-rosba, továbbá az Uz-völgytől északra és délre míg 29-én Gyimesnél támadtak nagyobb erőkkel.

Róman repülőerők augusztus 30-án Kereskenél, Cegléd, Alberti-írsa és Nagyvárád, 31-én Csikszé-reda, szeptember 1-én Kereskenél és Málnas, szeptember 4-én Botliden és Szabadka ellen intéztek táma-dást.

A román hadseregnek ez a tá-madása Magyarországra ellen nem lepte meg a magyar kormányt, mert Mihály király 1944 augusztus 23-án közzétett próklamációjá-ban leszögezte, hogy a románok „az igazságtalán” bécsi döntést, amelyet „rájuk erőszakoltak” és „soha el nem ismerték”, minden nemzetű erőkkel együtt és a bécsi döntés által „elszakított” Észak-Erdélyt felszabadítják az „idegen” uralom alól.

Igazságtalanának bélyegzi a ro-mán próklamáció a bécsi döntést és annak Romániára történt rá-erőszakolásáról tesz említést, holott közismert, hogy Károlyi ro-mán király és az akkori román kormány maga fordult a fegyver-hatalmakhoz az erdélyi kérdésben felmerült magyar-román viszály-nak döntőbírói uton való elintézés-éért és a döntés meghozatala előtt előre is hozzájárult annak elfoga-dásához.

Ezzel szemben Magyarország nem kérte a döntőbírói ítéletet az erdélyi kérdésben és azí csak az akkori politikai helyzet mérlegé-lése után magasabb érdeklől fo-

gadta el, noha a döntőbírói ítélet Erdély értékesebb, déli részét Ro-mániának ítélte.

A román királyi próklamáció Észak-Erdélynek Romániától tör-tént „elszakítása”-ról szól, jóllehet a világ közvéleménye előtt ismert, hogy Erdély mind-össze 22 évig volt Románia birtokában, viszont ezer éven át a magyar állam integráns alkotórésze volt.

Igazságtalanának tartja a királyi próklamáció Észak-Erdélynek ma-gyar fennhatóság alá történt visszajutását. De miért?

Történelmi joga Romániának

A miniszterelnök rádióbeszédében bejelentett intézkedések végrehajtása

A legutóbbi minisztertanács elrendelte, hogy a hivatali munkáidőt a szokásos hivatali órákra tekintet nélkül nyolc órában, sőt szükség esetében ezt meghaladó tartamban meg lehet állapítani.

Az egyes hivatalokban a múlt-ban szokásos helyéki pihenese-ker (weekend) a minisztertanács határozata értelmében haladéktalanul meg kell szüntetni, szük-ség esetében a hivatalos munka-iden kívül is ügyeletos szolgálót kell rendszeresíteni, végül az esetleg még szabadságon levő al-kalmazottakat szolgáltatottat haladéktalanul vissza kell ren-delni.

A Kormányzó Ur a közéleti társi miniszteri teendők ellátásával meg-bízott földművelésügyi miniszter átterjesztésére Fekete Bertalan közéleti társi miniszteri sz-

tályfőnököt államtitkára nevezte ki.

A belügyminiszter rendeletet adott ki a vendéglátó üzemekben a zenélés korlátozásáról. A ren-delet szerint a vendéglőkben, ka-véházakban, kocsmákban és más hasonló üzemekben (tukrázsita), szabad ég alatt (kerthelyiségekben, terrazon) zenét szolgáltatni nem szabad. A vendéglátó üzem zárt helyiségekben is csak olyan mó-don szabad zenét szolgáltatni, hogy a nyilvános közlekedésre szánt helyről feltűnően hallható ne legyen. A zenéléssel egy tekintet alá esik bármilyen gé-neze (rádió, gramofon).

A belügyminiszter másik ren-delete értelmében a mutatók (bá-rok) engedélyeseli kötelesek rend-eltetésük engedély alapján folytatott üzemeiket, továbbá rendelkezésig szüntetelmük.

Észak-Erdélyre nincsen, de nincsen arra etnikai alapon sem, mert Észak-Erdély terü-letén 1.029.000 románnal szem-ben 1.280.000 magyar él s a ro-mánok e terület összlakosságá-nak csak 40 százalékát teszik.

Mindezeket a tényeket azoknak a hatalmaknak is ismerniük kell, amelyek ma az Észak-Erdély fe-lteli magyar fennhatóságot két-sége vonják vagy Romániának e szerinti igazságtalan állapot megváltoztatására fegyveres se-gítségét helyeznek kiltátsba.

A román kormány hivatalos rádióállomása 1944 augusztus 30-án 11 órai adásában a királyi pró-klamáció szemelében felszólította a román csapatokat az Észak-erdélyi határ átépésére, szöszörint külvívén: „A román nemzet el-határozta, hogy visszazzerzi a ma-gyaroktól Észak-Erdélyt. A román csapatok állépek az északerdélyi határt és megkezdik a felszabadító küzdelmet.”

A román király augusztus 23-i próklamációjá, a román hadero-részről magyar felségterület ellen történt ismételt támadások, majd a fentebb ismertetett augusztus 30-i rádióelhívas után

a magyar halvezetéség, amely a román kihívásokat eddig nagy önmoralommal tűrte, kénye-telen volt a magyar honvéde-ségnek utasítást adni, hogy az ország határait fegyveresen is megvédi e nem provokált tá-madással szemben.

A magyar kormány ezúttal is le kívánja szözezni, hogy vala-mennyi szomszédjával, így Romániával szemben is a bé-kes együttműködés politikáját kívánja folytatni, amit azo-ban Románia vezetői a közel-múltban és jelenben, magatar-tusukkal lehetetlenre tettek. A két szomszéd nép viszonyá-nak legújabb tragikus fordulat-ért ezért nekik kell vállal-niok a felelősséget.

A miniszterelnök és a külügyminiszter hivatalbalépésük alkalmából üdvözlőtáviratokat intéztek a szövetséges kormányfőkhöz és külügyminiszterekhez

Vitéz Lakatos Géza magyar királyi miniszterelnök hivatalbalépése alkalmából üdvözlőtáviratban üdvözölte Hitler Adolfot, a Nagynémet Birodalom vezérét, Benito Mussolinit, az olasz szociális köztársaság államfőjét és miniszterelnökét, továbbá a japán és finn miniszterelnököket.

Vitéz Henyey Gusztáv magyar királyi külügyminiszter hivatalbalépése alkalmából hasonlóképpen üdvözlőtáviratokat intézett Ribbentrop német, Shigemitsu japán külügyminiszterhez, Mazzolini olasz külügyi államtitkárhoz, továbbá a finn, szlovák és horvát külügyminiszterekhez.

A Führer válasza a miniszterelnök üdvözlőtáviratára

Hitler vezér és kancellár vitéz Lakatos Géza miniszterelnöknek hivatalbalépése alkalmából hozzá-

intézett üdvözlőtáviratára szívélyeshangú táviratban válaszolt.

A Kormányzó Úr dr. Kádár László Leventét belügyi államtitkárrá nevezte ki

A hivatalos lap szeptember 7-iki száma közölte a Kormányzó Úr 1944. évi szeptember hó 5. napján kelt legfelsőbb elhatározását, amellyel a magyar királyi

belügyminiszter előterjesztésére dr. Kádár László Levente államtitkári címmel felruházott belügyminiszteri osztályfőnöki államtitkárrá nevezte ki.

Baky László államtitkárt és Incze Antal orvos-kormánybiztosát saját kérelmükre felmentették állásuktól

A Kormányzó Úr a belügyminiszter előterjesztésére 1944. szeptember 2-án kelt legfelsőbb elhatározásával Baky László belügyi államtitkárt ettől az állásától saját kérelmére felmentette. Az erről szóló legfelsőbb elhatározás és legfelsőbb kézirat a hiva-

latos lap április 6-iki számában jelent meg.

A m. kir. minisztérium dr. Incze Antal országgyűlési képviselőt, az orvosi munkások felhasználásának kormánybiztosát ettől a tiszteletől saját kérelmére felmentette.

Jegyzékváltás a magyar és a román kormány között

A magyar kormány szeptember 1-én este a rádió útján két felhívással fordult a román kormányhoz. A felhívások, amelyekben román és francia nyelven közvetített a magyar rádió, így hangzottak:

I.

A magyar kormány tudomására jutott hiteles értesülések szerint a délderlélyi román helyi hatóságok a román kormánytól kapott parancsoknak megfelelően augusztus 24-e óta megkezdtek a délderlélyi magyar néposzort szellemi, kulturális és gazdasági életvezető személyiségeinek letartóztatását, sőt internálását is. A letartóztatottak száma többszázot ér el.

Az északkerdélyi román néposzort vezető személyiségeinek helyzete ezzel szemben egészen más megvilágításban jelenkezik. Nevezetesen azokban az esetekben, amelyekben — amikor ez szükségesnek bizonyult — az előzetes rendőri felügyelet alá helyezett személyeket lakásokon őrzik.

A magyar kormány a nemzetközi Vöröskeresztnek Magyarországon székelt kiküldöttjéhez fordult, hogy győződjék meg a román vezetők helyzetéről.

A magyar kormány nyomatékosan kéri a román kormányt, hogy helyezze szabadlábra az augusztus 24-e után letartóztatott és internált magyarokat és ha állam-

biztonsági okok vagy a szóbanforgó személyek biztonsága elkerülhetlenné teszi az ilyen rendszabályt, őrizték őket lakásokon.

Abban az esetben, ha a román kormány a magyar kormány kérésének nem volna hajlandó szeptember 4-én 24 óráig eleget tenni, a magyar kormány kényszerítve látja magát arra, hogy az északkerdélyi vezető román személyiségeket ahhoz hasonló bánásmódnak vessen alá, amelyet a délderlélyi magyar személyiségekre mérnek.

Ami a délderlélyi magyar kisebbségre való bánásmódot illeti, a magyar kormány felkéri a román kormányt, biztosítson a nemzetközi Vöröskereszt Romániában székelt kiküldöttjének — ugyanolyan lehetőségeket a helyszíni meggyőzésre szerzésére, mint amiket Magyarországon biztosított.

II.

A magyar kormány tudomására hozza a román kormány, hogy a román népi eredetű magyar állampolgárokat, akik máris a katonai szolgálat alól való mentesség kedvezményét élvezik, nem fogják a zászlók alá hívni, sem rendes szolgálatra, sem munkaszolgálatra, ha a román kormány hajlandó ugyanilyen elbánást biztosítani a magyar népi eredetű személyeknek, akik a kölcsönösség alapján mostanáig mentesek az említett szolgálatok alól.

A román kormány válasza

A magyar kormány szeptember 4-én válaszul a felhívásra és közölte, hogy a magyar kisebbségi vezetők ellen csupán rendszertelintézkedéseket hozott és azokat

A román kormány szeptember 4-én válaszul a felhívásra és közölte, hogy a magyar kisebbségi vezetők ellen csupán rendszertelintézkedéseket hozott és azokat

akiket őrizték vettek, lakásokon házi őrizetben tartják.

A román kormány hozzájárult a magyar kormányhoz ahhoz a javaslatához is, hogy a nemzet-

közi Vöröskereszt megbízottjai a kisebbségek sorsát figyelemmel kísérhessék.

Hivatalos jelentések az ellenséges berepülésekről és bombázásokról

Augusztus 30-án délelőtt sok ellenséges bombázógép erős vadászkísérettel repült be a Duna-Tisza közén keresztül Tiszántúrra. Viszszarepülésük a berepüléssel azonos útvonalon történt. Több helyről bombázást jelentettek. A kár jelentéktelen.

Szeptember 1-én délelőtt dél és észak felől több ellenséges kötelek több egyes zavaró gép repülte át az ország légtérét. Bombázásról jelentés nem érkezett.

Szeptember 1-én egész napon át, valamint a 2-ra virradó éjjelen több egyes zavaró gép repülte át az ország légtérét. Bombázásról jelentés nem érkezett.

Az éjszakai vadászok négy ellenséges repülőgépet leltek.

Folyó hó 2-án a kora délutáni, valamint a késő éjjeli órákban

Folyó hó ötödikén a délelőtt erős vadászkísérettel délről széles légtérbe. A fővárosból és néhány vidéki városból jelentettek bombázást. Károk keletkeztek. A lakosság veszteségei voltak. A légvédelmi tüzérség a berepülés útján

Vitéz Benczós Miklós belügyminiszter a keddi riadó lefújása után azonnal a légitámadástól sújtott területekre ment. Megszellette a helyzetet, meggyőződött az okozott

egyész ellenséges gépek berepüléseikről (a kisantúli légtérbe). A berepülés zavaró jellegű volt. Bombázásról jelentés nem érkezett.

3-án, vasárnap a délelőtti órákban erősebb ellenséges kötelek léptek be déli határunkon és nagyjában a Tisza vonalán északi irányban repültek, majd visszafordulva a Duna-Tisza közén át déli irányban elhagyták légtérünket.

Egyes vidéki városokból bombázást jelentettek. Károk keletkeztek. A légvédelmi tüzérség a berepülés egész útvonalán hatásosan működött.

Folyó hó 3-án az esti órákban több gép lépett be az északkeleti határunkon. Ezek egy része a berepülés útján, másik része délnyugati irányban hagyta el az ország légtérét.

Bombázásról jelentés nem érkezett.

A berepülés zavarójellegű volt.

Folyamán többszáz ellenséges gép kiterjedésben berepült az ország vidéki városból jelentettek bombázást. A lakosság veszteségei voltak. A légvédelmi tüzérség a berepülés útján

károkról, ellenőrizte a mentési munkálatokat és mindhiát a helyszínen intézkedéseket tett a segítésem előmozdítására.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A román arulás következtében a keleti arcvonal déli részén bekövetkezett nehézségeket immár csaknem teljesen sikerült a német hadvezetőségnek ellensúlyoznia. A bolsevista csapatok elérték a Duna alsó folyásának vonalát.

A Kárpátok felé irányuló bolsevista és aruló román csapatokat sikerült a Kárpátokban megállítani és az arcvonalnak ez a része megszilárdult.

A Keleti arcvonal északi részén a szovjet erős támadásra készül Kelet-Porosországgal ellen.

A Balkánon Bulgária úgy határozott, hogy hátra fordít eddigi szövetségeseinek és semlegeségi nyilatkozatot tett, kijelentve, hogy a Bulgária területén levő „nembarátság” — tehát német — csapatokat lefegyverzi. A Szovjet, amely eddig nem volt hadiállapotban Bulgariával nem vette tudomásul a semlegeségi nyilatkozatot, az orosz lapok heves támadást intéztek a bolgár kormány ellen, sőt végül

A Szovjet hadat üzent Bulgáriának.

amely nyomban fegyverszüneti kérés terjesztett elő.

Szlovákiában partizánharcok törtek ki, mire a kormány Németország segítségét kérte a lázadók megfékezésére. A rendet azóta már helyre is állították.

Gyancsak szakított Németországgal Finnország is, amely évek óta vivta emberfeletti harát a hihetetlen túlerejű Szovjet ellen.

A finnek fegyverszünetet kértek Oroszországtól.

elfogadva a velük közeli feltételeket.

A déli arcvonalon — Olaszországban — a németek megállították a Pó-síkság felé előnyomuló angolszászokat.

A nyugati arcvonalon hatalmas mozgászat tombol. A németek természetesen folytatják a német ha-

tárra való visszavonulásukat, súlyos veszteségeket okozva az ellenségnek a Belgium és Hollandia területén folyó harcokban.

Németország nyugodtan ítéli meg az eseményeket.

Vezető államférfiai határozottan szegiek le azt a meggyőződésüket, — amelyben különben az egész német nép, osztozik.

Hogy Németországnak és Európának ellenfelei semmi esetre sem fejezhetik be győzelemmel harcukat, mert a végső győzelem, az átmeneti nehézségek leküzdése és az arcvonal átseportosítása után, az új fegyverek bevetésével feltétlenül Németországgal lesz.

Rámutatnak még arra, hogy Japánról a komoly mérkőzés még sem indult.

Meghalt Lossonczy István volt közellátásügyi miniszter, Lossonczy István m. kir. titkos tanácsos, nyugalmazott közellátásügyi miniszter, volt eszterházi és királyi huszárnagy, számos, kitüntetés tulajdonosa, életének 61. évében szeptember 1-én Budapesten elhunyt. Szeptember 4-én, a tiszadányi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Kiváló minőségű
100% o.o.s

légfogyóból

50 darabot P 1350
100 " " 2450
200 " " 4850
400 " " 9050

beküldetése mellett
-bérmentve küld

Aulitzky Ottó
megszámozott, vegyszer-kereskedő
Budapest, postataktári száma 34027

Hatvanmillió pengős hitelkeret termények tárolására

A közellátási miniszter már a múlt évben elrendelte, hogy amennyiben egy termelőnél a búza, rozs, árpa, zab- és babtelek együttes mennyisége a 495 mázst elérli, vagy meghaladja, a megbízott gabonakereskedő által felvásárolt mennyiségből a gazda köteles a rendelkezésre álló főről helyhez arányított mennyiséget gazdátárolásként a vevő rendelkezésére tartani.

A Gabonaforgalmi Központ most megbízta a jogosított kereskedőket, hogy a gazdátárolásként bejelentett terménymennyiségek kivül az október 31-ig megvásárolt termények összességében együttesen legfeljebb 20 százalékát kitevő búzát, rozst, árpát, zabot és babot saját vagy helyi kereskedőinek raktáraiban kereskedői tárolásként tartson a Gabonaforgalmi Központ rendelkezésére.

A közérdekű terménytárolási akció pénzügyi alátámasztására pénzügyi célokat alakult, amely a tárolással kapcsolatos millió hitelnyelvek céljaira 60 millió pengős kerettel áll rendelkezésre.

Olajmagvak tárolása

Felhívjuk a Gazdátársaink figyelmét arra, hogy a beállított szállítási és raktározási nehézségek folytán, de különösen a hosszabb elővigyázatosság céljából a gazdának előléthatólag hosszabb időn át tárolni kell főként olajos és egyéb magvait is. Meg kell ragadni a gazdátársainknak minden alkalmat arra, hogy házilág olívszón előlétható tároló helyeket létesítsenek, amennyiben elegendő helyiséggel, vagy különösen olajosmagvak szárításához padlással nem rendelkeznek.

Különösen a napon történő többszöri szárítással a legkülönbözőbb magvak s jelenleg nyersen vastagabb rétegben tárolhatók, károsodás nélkül. A földművelésügyi kormányzat részéről gondoskodás történik arról, hogy a kezelési és tartási költségeket a gazdák abban az esetben is megkapják, amikor veteli jegy nélkül tárolják az olajosmagterményeket.

Üresen álló lakások, vagy helyiségek bérebevétel útján a hivatalos kereskedőknek is mindent el kell követniük az általuk raktározható terménymennyiségek növelésére, hogy ezáltal a gazda közönség nehezen megforduló, vagy keresztülvihető raktározási nehézségeit könnyítsük. Ezen tőlmenően kérjük t. Gazdátársainkat, hogy a fenntekert tekintettel a károsodás elkerülése céljából már most magadjanak meg minden végrehajtandó megoldást ahhoz, hogy szükség esetén egész termékeszületüket is raktározhatassák.

Rendület a középfokú gazdasági és kertészeti tanintézetek 1944 45. évi tanulmányi rendjéről

Juresek Béla földművelésügyi miniszter a Budapesti Közlöny szeptember 2-i számában megjelent rendeletével szabályozta a középfokú gazdasági és kertészeti tanintézetekben az 1944-45. iskolai évi tanulmányi rendjét.

Ezerint ezek a tanintézetek az iskolavéte általában szeptember 4-én kezdik meg, de az igazgatók a megkezdés napján szeptember más napját is kijelölhetik, sőt nyolc akadályok esetén a miniszter hozzájárulásával október hónapban is megkezdhetik az iskola évet. Az igazgatók felhatalma-

zást kaptak arra is, hogy a tanítást szükséghelyiségekben, esetleg a délelőtti és délutáni órák közt megosztva tarthassák, sőt szükség esetén azt — legfeljebb egy hónapig — szüneteltessék, továbbá, hogy a tanulólthozon működését — a rendelkezésre álló helyiségek befogadóképességéhez képest — korlátozhatják, vagy egészen megszüntethessék; az arra rászoruló tanulók részére azonban lehetőleg biztosítani kell a házi élelmezést.

A tanintézeteknek a háborús veszély miatt más helyre költözött tanulóit tanulmányaikat új lakóhelyükön (vagy annak közelében) működő tanintézetben is folytathatják s az ilyen tanulókat bejáró növendékek a megállapított létszámra való tekintet nélkül fel kell venni. Kivétel az

A honvédelmi szolgáltatás címén igénybevett lovak, öszvérek, fogatos járóművek és ezek felszerelése használatáért járó térítési díjak

A Budapesti Közlöny szeptember 5-iki száma közölte a m. kir. honvédelmi miniszternek 38.527/eln. 18/1944. H. M. sz. alatt, a m. kir. földművelésügyi és pénzügyminiszterrel egyetértve kiadott rendeletét a *legfeljebb 24 órára, honvédelmi szolgáltatás címén igénybevett fogatos járóművek, lovak, öszvérek és azok felszerelése használatáért járó térítési díjak megállapításáról.*

A rendelet értelmében 1944 június 1-től

patkolt loért vagy malhas állatért napi	3.25 P
patkolatlan loért vagy malhas állatért	1.80 P
javítás nélkül használható, egy lóra való hámzszerzőmért vagy nyeregért	55 P
javításra szoruló, egy lóra való hámzszerzőmért vagy nyeregért	22 P

olyan tanintézet, amely háborús okok folytán más székhelyen folytatja működését. Az ilyen tanintézet csak a főről helyekhez képest veheti fel más tanintézet volt tanulóit.

A háborús okok folytán más székhelyen működő tanintézet az I. évfolyamát csak a lehetőségekhez képest nyitja meg.

Ugyanezek a rendelkezések az irányadók a putnoki gazdasági felső leánynevelő intézetre és a háziasszonyképző iskolákra vonatkozóan is.

A téli gazdasági iskolákra nézve a földművelésügyi miniszter — szükség esetén — később, megfelelő időben intézkedik.

A mezőgazdasági szakiskolák iskolaévre vonatkozóan általában kivételre vonatkozóan nem volt szükséges.

javítás nélkül használható fogatos járóműrt —90 P
javításra szoruló járóműrt —40 P

A térítési díj szempontjából a lovat vagy malhasállatot patkoltnak kell tekinteni, ha legalább a két első lábán patko van. Nyolhetik igénybevétel utáni patkolatlan loért és malhasállatért is a patkoltért megállapított térítés jár.

A térítési díj az átvétel napjától a visszaadásra kitűzött napig jár. Ebből a szempontból az első huszonnegy órán túl minden megkezdett nap egész napnak számít.

A térítési díjak kifizetése a használat után a legelőidőben történik, azaz a használat után a legelőidőben történik, azaz a használat után a legelőidőben történik, azaz a használat után a legelőidőben történik.

Katonai szabadságolások mezőgazdasági munkákra

Katonai szabadságolások a következő gazdasági munkákra történhetnek:

- a) **ősi betakarítási és szüreti munkák elvégzésére** szeptember 20 és november 15-e közötti időtartamra,
- b) **eséplőgépezetek és motorkezelők részére** június hó 29. szeptember hó 15-e közötti időben legfeljebb 4 hét tartamra,
- c) **gőzgépezetek és szantomotorkezelők részére** az őszi talajművelési munkálatok elvégzésére aug. hó 20. november 30-a közötti időben az illetékes járási gazdasági felügyelők által javasolt legfel-

jobb 4 hetre,

d) **dohánykerteszek és dohánykistermelők részére** illetékes dohánytörési és dohányseszményi munkatelők elvégzésére június hó 1 és január hó 30-a közötti időben legfeljebb 3 hét tartamra.

Ezek a szabadságolások bizonyos korlátozások közötti történhetnek s nem adhatók pld. oly időben, amikor a katonai szolgálatot teljesítő gazdák szak kiképzésük szempontjából fontos tanfolyamra kiképzés alatt állnak.

A részletes tudnivalóért az érdeklődők forduljanak az illetékes községi előjáróságokhoz.

Mezőgazdasági idénymunkások és tanyai lakosok dohányellátása

A m. kir. pénzügyminiszter 8003/1944. XII. sz. rendeletével az időszi mezőgazdasági munkások és a tanyai lakosság dohányellátásának biztosítása érdekében a következőképpen intézkedett:

A munkaadó az idénymunkások beérkezését a pénzügyi biztosi kerület vezetőjével azonnal jelentse be. A bejelentésben fel kell tüntetni az érkezett 18 évesnél idősebb férfimunkások pontos létszámát, továbbá, hogy honnan érkeztek a birtokra és az egyes gyártmányfélékből összesen mennyire volna havonta szükségük, végül pedig azt, hogy kitől kívánja a gazdaság a dohányárut beszerezni. A bejelentésben a községi előjáróságokkal igazoltatni kell a munkások létszámára és tartózkodási idejére vonatkozó adatokat. Egy

férfi munkás részére havonta 150 db bármilyen szivarkát (tejtartót) vagy 150 gramm bármilyen szivarkadohányt, vagy pedig 300 gramm bármilyen pipadohányt lehet igényelni.

A kizárólagos és korlátlan dohánykiszárusok kötelesek a községtől több mint 2,5 km. távolságra lévő tanyah lakó vásárlókat — különösen pedig a gazdasági eselédék — dohányszükségletet oly módon biztosítani, hogy azok a dohányellátásny rájuk egy hányadát biztosan megkaphassák. Ebből a célból a dohánykiszárus feljegyzést köteles vezetni a tanyai vásárlóiról és azok jogosan igényelhető dohányellátásnyát feltekinint egy utalvány kiállítását.

Szerződés alapján termelt zöldborsó beszámítása

A 107.000—1944. K. M. számú rendelet szerint a zöldborsófajtáknak csak a vetőmagvai számításnak be a beszállítási köteleesség teljesítésébe. A gazdálkodók által a konzervgyárak részére termelt és beszállított hüvelyes cukorborsó — mint a 107.000-1944. K. M. számú rendelet 3-6. §-ában fel nem sorolt termény — csak akkor számítható be a beszállítási köteleesség teljesítésébe, ha azt a gazdálkodó szántóföldjének több mint egyötödén termelt, tekintet nélkül arra, hogy a termelés szerződés alapján történt-e vagy sem. De ebben az esetben sem beszámítanak, hanem a beszállítási köteleesség megsértésének van helye. A gazdálkodónak a 107.000—1944. K. M. rendelet 3. §-ában szabályozott módon folyó évi június hó 30. napjáig a nyilvántartó hatóságok útján a közellátási kormánybiztoslat irásban kell kérnie a beszállítási köteleesség megsértését. Az ilyen kérelmek alapján a beszállítási köteleesség annyival megsértendő, amennyi az e célra felhasznált területre aránylagosan esik.

Annak, hogy megsértés csak akkor lehet engedélyezni, ha a 3-6. §-ban fel nem sorolt terményt vagy terményeket a szántóföld 20%-ánál nagyobb területen termelik, az az indoklása, hogy a szántó beszállítási köteleességre az elmúlt évhez képest 20%-kal csökkent, ennek következtében tehát a gazdálkodó szántóterületének 20%-án beszállítási köteleességének érintése nélkül termelhet be nem számított terményeket is.

A 34.294. számú közellátásügyi miniszteri rendelet a kenderkörből előállított felkész és kész rosttermékek berki készítesési munkájára

A 34.294. számú közellátásügyi miniszteri rendelet a kenderkörből előállított felkész és kész rosttermékek legmagasabb eladási árát és berki készítesési díját szabályozó múlt évi augusztus 27-iki 46.900. K. M. számú rendelet 9. §-ának módosításával kimondja, hogy kenderkör kikészítésére esetében a kikészítő územ által felszámítható legmagasabb bérnyújtásdíjak 100 kg rostmennyiség után a következők: ha a kikészítő územ az az áztatás, szárítás, törés, filolás és kőnemesítés munkáját egyárat elvégzi: 103.— pengő, b) ha csak az áztatás és szárítást végzi: 43.— pengő, c) ha csak a törés, filolás és kőnemesítés munkáját végzi: 60.— pengő. Ezek az új árak augusztus hó 25-én léptek érvénybe.

Igénybevezés a főzőüstök és üstházakat

A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki s ebben úgy intézkedik, hogy Magyarország területén a termesztés és jogi személtén tulajdonában, illetve birtokában levő 50—100 liter irtartalmú főzőüstököt és az azokhoz tartozó üstházakat igénybeveszi. Az igénybevétel fogantatásával a törvényhatóságok első físzviselőit bízták meg.

PÉTI NITRÓGÉN MŰVEK RT. BUDAPEST, V. NÁDOR-UTCA 21.

A 14-70 éves zsidó férfiakat és nőket honvédelmi munkára veszik igénybe

A legutóbbi kormánynyilatkozatok nem hagytak kétséget abban a tekintetben, hogy a mai nehéz időkben a rendelkezésre álló munkakerőnek a lehetőségek végső határáig való kihasználására fog sor kerülni. Ezen körülmények között természetesen a változtatni kell azon a helyzeten is, hogy Budapestben zsidó férfiak és nők ezrei hónapok óta munka és kereset nélkül élnek, jóllehet az országnak munkacseréjével kell megküzdnie.

A honvédelmi törvény rendelkezései szerint 14 éves kortól 70 éves korig nemére tekintet nélkül, testi és szellemi képességének megfelelően munka végzésére mindenkit igénybe lehet venni. Ez a honvédelmi munkakötelezettség nemzsidókra és zsidókra egyaránt kiterjed.

A kormány a honvédelmi munkaszolgálati kötelezettségét a zsidók tekintetében is a törvény által megszabott lehetőségek teljes kihasználásával kívánja alkalmazni és így

14 éves kortól 70 éves korig az ország területén való honvédelmi munkára igénybeveszt minden olyan zsidó férfit és nőt, aki az erre vonatkozó vizsgálat szerint munka végzésére alkalmas.

Tekintettel arra, hogy a kormány a fentiek szerint a zsidók munkakötelezettségét a mindenki számára kötelező honvédelmi törvény szabályait alkalmazva a munkára való igénybevitel a mentesített és a kivételzett zsidókra is ki fog terjedni.

A pápa rádióbeszède a háború ötödik évfordulóján

A vatikáni adó szeptember 1-én, 19 óra 30 perces adásában sugározta XII. Pius pápa beszédét a második világháború kitörésének ötödik évfordulóján.

— A háború ötödik évfordulóján — mondotta a Szentatya — az emberiség visszatélt az öt esztendő alatt megtett nehéz útra és megborad mindattól a szenvedéstől és bájtól, amit az öt esztendő hozott. Azonban nem szabad túlságosan elmerülnünk a múltban. Ellenkezőleg, az emberiség ebben a döntő időszakban el van szánva arra, hogy minden eszközt megpróbáljon, hogy az öt esztendő alatti történet más formában soha meg ne ismétlődjék.

— A régi világ romokban hever, új világ van kialakulóban. — Hol vannak ennek az új világnak építőmesterei? Hol vannak a gondolkodók, akik ezt az új világot megszervezik? Hogy milyen lesz ez az új világ, az attól függ, vajlon megtudjuk-e védeni a keresztény kultúrát, felhívjuk a kereszténység, de a kereszténységen kívül álló népek figyelmét is arra, hogy a keresztény kultúra az a kulcspontra, amelytől a jövő békéje függ. A keresztény kultúrának rankszálló öröksége az az alap, amelyet nem szabad feloldozni. Az emberiség minden előtetét nélkül elismeri, hogy a jövő társadalmi és szociális rendje csak a keresztény eszme és a keresztény kultúra alapján épülhet fel.

A beszéd második részében a pápa a jövő világrrend szociális kérdéseivel foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy az előjövő társadalmi rendnek egyedül biztos alapja a magántulajdon jogának sérthetlensége.

A háború következtében rohamosan megnövekedett, a névtelen proletárok nagy tömege, ezeknek az embereknek nem marad egyéb, mint a két kezük munkája. Lehet-e a ninesetlen munkásnak fáradságos munkájában más ösztönzése, mint az, hogy amit megszerzett, az övé. Sem városok, sem országok szociális berendezkedésének nem lehet egyéb célja, mint a magántulajdon jogának tiszteletben tartása és védelmezése. Ha a töké túlságosan megnyirbálja a munkás jogát, az államnak kell beleszólnia és biztosítani a munkás, a földműves, a kisbirtokos, az ipari vállalkozó számára munkájának gyümölcsét.

A töké és a munkás közötti munkaszerveződésből társadalmi szerződésnek kell kialakulnia, csak akkor nyugszik biztos alapokon a társadalmi béke. A társadalmi rend sarokköve a magántulajdon szentsége.

XII. Pius pápa ezután a technikai fejlődésről beszélt és megállapította, hogy a rohamos technikai fejlődésnek nem szabad kizárólagosan uralkodnia a társadalom és az emberiség szociális fejlődésén.

sén. A technikai fejlődésnek is az emberiség javát kell szolgálnia.

A háború súlyos szenvedéseket mért a népekre és különösen Róma, illetőleg Olaszország népére. Egyetlen nép sem képes a háborúokozta morális és fizikai elcsesztéséből a maga erejéből labraállni, de egyetlen önzertes nemzet sem engedheti meg, hogy kizárólag mások állítsák talpra.

Beszède befejező részében a pápa az előjövő béke kérdésével foglalkozott. Emlékeztetett 1939 karácsonján mondott beszédére. Hangsúlyozta, hogy szükség van egy nemzetközi szervezetre a béke biztosítására. Ennek a szervezetnek azonban ki kell küszöbölnie a múlt hibáit és az előtetétlenküli ösztön igazság alapjára kell helyezkednie.

Az öt háború esztendő tapasztalatai megerősítették őt abban a meggyőződésben, hogy ilyen szervezetre szükség van. Ha majd a fegyverek elnémulnak, még azután is sok nehézség lesz mindaddig, amíg a szembenálló felek közötti feszültség el nem simul. Különösen epedkve várják a béke napjának felragyogását a hadifoglyok és a kényszermunkások milliói, akik hazájuktól és övéiktől távol eszik a fogság keserű kenyérét. A világ lelkiismeretének meg kell szólalnia, még csak a milliók szenvedéseinek láttán is; meg kell rövidíteni a népek szenvedéseit és nyomorúságát. Milliók és milliók epednek a béke után, de ennek a békének a pártatlanság, a kicsinyekre és nagyokra egyaránt érvényes pártatlanság és igazságosság békejének kell lennie, mert az igazság és az igazságosság anyja a szabadságnak.

„Az új mezőgazdasági árak 1944 45.”

Mórotz Kálmán dr. min. o. tan.

300 oldalas könyve

Most hagyta el a sajtót Mórotz Kálmán dr. min. o. tanácsos „Az új mezőgazdasági árak 1944-45” c. 300 oldalas könyve, amely felöleli az új gazdasági évre vonatkozó mezőgazdasági és élelmiszeri ipari árakat és részletesen ismerteti azokat a korábbi években megjelent rendeleteket is, amelyek ma is változatlanul hatályban vannak.

Valamennyi mezőgazdasági cikk árát szabályozó rendelet mellett a könyv kiterjed az élelmiszeri ipar és a mezőgazdasággal kapcsolatos szolgáltatások árszabályozásának ismertetésére. Így a gabonák, tengeri, hűvelvények, olajos- és takarmánymagvak, rostnövények, burgonya, szalastakarmányok, szalma, nemesített vetőmagvak, hagyma, cukorrépa, cikória, cirokszakáll, komló, fűzesség, új burgonya, gyümölcs, zöldség, főzélék: tej- és tejtermékek, baromfi, tojás, mész, vágómarha, vágóborjú, vágóbárán, élősértés, hús és zsír, hentesárúk, vágó és ebből nyert termények, hal, állati nyelék és vér, gyapjú; örlemények, kenyér, szárított tészta és egyéb sütőipari termékek, hantott cikkek, fűszerpaprika, háskonzervek, ipari abraktakarmányok árának; a bérseprés, vándorlás és vándoralás, paprikaör-

TEL.: 128-042

lés, valamint bérszántás díjának szabályozása tárgyában kiadott rendeletek — a megjelenés óta életbe léptetett változásokkal együtt — mind feldolgozásra kerültek.

A könyv használatát — ami nélkülözhetetlen minden kereskedő, gazda, közigazgatási tisztviselő, bíró, valamint mindenki részére, aki a megállapított árakat nem akarja túllépni — közel 30 oldalas részletes névmutató könnyíti meg, amelynek segítségével minden felmerülő kérdésre azonnal feleletet kaphatnak. A nélkülözhetetlen könyv ára 4,60 pengő és a könyv árának és 1 P portóköltség egyidejű beküldése mellett megrendelhető a Vasárnapi kiadóhivatalnál.

HIREK

Csillagos eg a fronton

*Nyári éj nagy szelid ég,
Sárgafényű csillagszemek,
Hatalmas erők mélyére letény-
lenek.
Mélyeség esendben trücsökök
hegedülnek.
Az erdő puha avarján
Szentjános bogárkák fénylenek,
Világítanak, mint földi csillagok.
Ott fenn kék a mező,
Itt lent zöld a világ,
Reménytel tele...
A vén lögyfardó susog az ég fele,
Halk nyáréj nótái...
Othon aratják a búzát,
Hordják a keresztet,
Arany szemeket
Csépelnek, magot hintenek.
Itt élsmut a csillagos ég,
A bogárkák nem fénylenek.
Az erdő puha avarján verecsépek,
Ágyú, akna, géppuska
Dörögve halat hintenek...
De csak előre van,
Mert így van helyünk a nap alatt,
Mert csak qzóni lehet,
Vagy meghalni szabadt!*

MAJZIK MARTON,
m. kir. tart. szkr.
Tábori posta M. 483

Szeged városa üdvözölte az új kormányt. Szeged város kisgyűlése Magyar-Kossa Aladár főispán elnökségével ülést tartott. A kisgyűlés az új kormányhoz intézett táviratában kifejezte azt a kívánságát, hogy a mostani történelmi napokban az ország megmentésére irányuló nehéz munkájához adjon az Isten sok áldást és eredményt.

A vagyonválságúba szeptemberi ára. A pénzügyminiszter 153.567. szám alatt a földművelésügyi miniszterrel egyetértően a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválságára fejében fizetendő búza árát folyó évi szeptember havára is métermázsánként 40 pengőben állapította meg.

MEGHÍVÓ

Az Angóra Tenyésztő-, Feldolgozó- és Értékesítő Szövetkezet rendes közgyűlésére, melyet 1944 szeptember 19-én déli 12 órakor a szövetkezet Budapest, V. Hollán-utca 24. szám alatti helyiségében tartanak. — **Tárgysorozat:** az igazgatóság és felügyelőbizottság 1941. évi jelentése, 1941. évi mérleg megállapítása, felmentvény megadása, felügyelőbizottság választása. A szövetkezet mérlege a közgyűlés helyén szeptember 11-19 közötti délelőti 10-12 órakor van a tagok részére közszemlére kitéve. **Mérlegszámla 1941. évre:** Vagyon: Penztár 556.40; berendezés 430.98; adóskok 232.80; aru 22.070.—; összesen 23.290.18.—; Teher: üzletrészek 20.100.—; hitelezők 2.674.18; nyereség 516.—; összesen 23.290.18.— **Eredményszámla 1941. évre:** Veszteség: költség 7.531.08; munkabérek 3.110.77; leírás 107.74; nyereség 516.—; össz. 11.265.59. Nyereség: nyereségtohozat 78.16; aruszámla 11.187.43; összesen 11.265.59. Atvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság. Az Igazgatóság.

AZ ELSÖTÉTÍTÉS

A honvédelmi miniszter szeptember 4-től újra szabályozta az elsötétítés időpontját. A rendelet értelmében mind a magánvilágítás elsötétítése, mind a közvilágítási lámpák csökkentett fényvel való világítása, mind a járművek fénycsöveivel való közlekedése azonos időpontban kezdődik és azonos ideig tart. Az új elsötétítési időpontok és azok tartalma a következő:

- Szeptember 4-től 10-ig 20 óra 30 percek kezdődik és 5 óra 30 percig tart;
 - Szeptember 11-től 24-ig az elsötétítés 20 órakor kezdődik és 6 óráig tart;
 - Szeptember 25-től október 1-ig 19 óra 45 percek kezdődik és 6 óráig tart.
- Az elsötétítésre vonatkozó egyéb rendelkezések változatlanok.

Nemesített búza-, rozs-, árpa-, zab- és kukoricavetőmagvak gazdák közötti forgalma

Az 1944. évi termései gabona forgalombahozásának szabályozása tárgyában megjelent 112.000/1944.

A gazdálkodó 1944. évi termései eredeti nemesített búza-, rozs-, árpa-, zab- és kukoricavetőmagot beszerzési kötelezettségének megfelelő mértékű emléke mellett bármely növény-nemesítővel az ott megjelölt korlátok között szabadon vásárolhat.

K. M. sz. rendelet 26. § a) sz. szerint A m. kir. közellátásügyi miniszter megfelelő eljárás végéig 316.300—1944. V.—2. ún. sz. alatti körírásban értesítette valamennyi közellátási kormánybiztos, hogy az említett öt terményből gazdák közötti forgalomban megvásárolt nemesített vetőmagvakat a beszerzési kötelezettség szempontjából a vásárló gazda terheire és az eladó növény-nemesítő üzem javára kell írni.

Az ilyen vetőmagforgalom csak gazdáknyelven rendezhető, illetve gazdaságok között bonyolítható le.

A nemesített vetőmagvak forgalmának lebonyolítása vegett, valamint a vásárló gazda beszerzési kötelezettségének előzetes terhelése, illetve az eladott nemesített vetőmagvak bűzpontjainak a nemesítő üzem javára irása céljából a m. kir. földművelésügyi miniszterrel egyetértve a m. kir. közellátásügyi miniszter a mosonmagyaróvári M. Kir. Növénytermesztési és Növény-nemesítő Kísérleti Intézetet megfelelő mennyiségű szeszamozott választás levelezőlapnyomtatvánnyal látta el. Ezeket a nevezett intézet osztja ki a növény-nemesítő üzemek között, hogy a hozzájuk forduló és nemesített vetőmagvakat vásárolni szándékozó gazdák ilyen irányú igényléseit biztosíthatassák. A m. kir. közellátásügyi miniszter kivételesen hozzájárult, hogy a nemesített búza-, rozs-, zab- és kukoricavetőmagvakat vásároló gazdák beszerzési kötelezettségének emléke nélküli nemesítő üzemeknél a 107.000—1944. K. M. sz. rendelet 14. § a) értelmében megjelölt többbúza-egység (a négy főterményenél 10%, kukoricánál 30%) ne legyen megkülönböztetendő.

A nemesített búza-, rozs-, árpa- és kukoricavetőmagvakésségek és az azokat előállító nemesítő üzemek a következők:

Nemesített őszi búza: Bánkúti 1201. és 1205. sz. búza, József kir. herceg uradalma növény-nemesítő telepe, Bánkút, Csanád m. és Alesüt, Fejér m.; „F” búza és „P” viharbúza m. kir. állami növény-nemesítőtelep, Kompolt, Heves m.; Diószegi 2., 777., 1784. és 2080. sz. búza, Diószegi Gazdaság növény-nemesítő üzem, Diószeg, Pozsony m.; Hatvani 562. búza, Hatvani Cukorgyár Rt. béruradalmának növény-nemesítő üzem, Hatvan; Lovászpatai 160. sz. búza, Esterházy Pál gróf növény-nemesítő üzem, Lovászpata, Veszprém m.; Perbetei vörös búza, Vényi Lajos növény-nemesítő üzem, Érsekcsy, Esztergom m.; Székács 1055. sz. búza, m. kir. áll. növény-nemesítőtelep, Mezőhegyes; Bélyei 590. sz. búza, Albrecht kir. herceg uradalma növény-nemesítő üzem, Albertfalva, n. p. Hercegszöllös, Baranya m. és Császárret, n. p. Mosonmagyaróvár.

Nemesített tavaszi búza: Lontói 132. sz. tavaszi búza, Wertheimer és Nagel gazdasága, Lontó, p. Ipolyzakállás, Hont m.; Perbetei toklász, Perbetei tar és Nánai tar, Vényi Lajos növény-nemesítő üzem, Érsekcsy, Esztergom m.

Nemesített rozs: Lovászpatai rozs, Esterházy Pál gróf növény-nemesítő üzem, Lovászpata, Veszprém m.; Hatvani rozs, Hatvani Cukorgyár Rt. béruradalmának növény-nemesítő üzem, Hatvan; „P” rozs, m. kir. állami növény-nemesítő telep, Kompolt, He-

ves m.; Petkusi rozs, Horváth Gedeon báró gazdasága, Pap, Szabolcs m.

Nemesített őszi árpa: Hatvani 377. és 445. sz. őszi árpa, Hatvani Cukorgyár Rt. béruradalmának növény-nemesítő üzem, Hatvan; Székács 31. és Mezőhegyesi 68. sz. őszi árpa, m. kir. állami növény-nemesítő telep, Mezőhegyes; Ledeczi „Beta” őszi árpa, Sedlmayr Curt gazdasága, Sopronhorpács.

Nemesített takarmányárpa: Bánkúti korai takarmányárpa, József kir. herceg uradalma növény-nemesítő telepe, Bánkút, Csanád m. és Alesüt, Fejér m.; Perbetei sima toklász takarmányárpa, Vényi Lajos növény-nemesítő üzem, Érsekcsy, Esztergom m.; Székács 15. sz. és Mezőhegyesi 20. sz. 6-soros takarmányárpa, m. kir. állami növény-nemesítő telep, Mezőhegyes.

Nemesített sörárpa: Diószegi 625., 738. és 802. sz. sörárpa, Diószegi Gazdaság növény-nemesítő üzem, Diószeg, Pozsony m.; Hatvani 308. és 408. sz. sörárpa, Hatvani Cukorgyár Rt. béruradalmának növény-nemesítő üzem, Hatvan; Mesterházi 193. és 210. sz. sörárpa, Mesterházy Ernő bergazdasága, Földsziget, p. Csütári-maj, Sopron m.; Peresztei 3., 8. és 13. sz. sörárpa, Petőháza Nyírcenki Cukorgyár Rt. növény-nemesítő üzem, Nagyecen, Pereszteg és Rábakömlő, Sopron m.; Taktaharkányi Hanna sörárpa, „Harkányi báró

gazdaságának, növény-nemesítő üzem, Jajhalompusztá, p. Taktaharkány, Zemplén m.

Nemesített zab: „F” zab, m. kir. állami növény-nemesítő telep, Kompolt, Heves m.; Hatvani 187. sz. zab, Hatvani Cukorgyár Rt. növény-nemesítő üzem, Hatvan; Lovászpatai fehér zab és Lovászpatai sárga zab, Esterházy Pál gróf növény-nemesítő üzem, Lovászpata, Veszprém m.; Székács 8. sz. zab, m. kir. állami növény-nemesítő telep, Mezőhegyes; Bánkúti 124. sz. zab, József kir. herceg urad. növény-nemesítő telepe, Bánkút, Csanád m. és Alesüt, Fejér m.

Nemesített kukorica: Bánkúti korai lóföldi és Bánkúti késői lóföldi József kir. herceg uradalma növény-nemesítő telepe, Bánkút, Csanád m. és Alesüt, Fejér m.; Mindszentpusztai fehér gömbkukorica és Mindszentpusztai sárga lóföldi, Papp Endre növény-nemesítő üzem, Mindszentpusztá, p. Sárszentmiklós, Fejér m.; Pettendi „Aranyözön”, Mészáros Endre gazdasága, Pettend, Fejér m.; „F” lóföldi, m. kir. állami növény-nemesítő telep, Kompolt, Heves m.; Bélyei keményzsemő, Albrecht kir. herceg uradalma növény-nemesítő üzem, Albertfalva, n. Hercegszöllös, Baranya m. és Császárret, p. Mosonmagyaróvár; Lovászpatai korai fehér és Lovászpatai sárga lóföldi, Esterházy Pál gróf növény-nemesítő üzem, Lovászpata, Veszprém m.; Bábolnai korai m. kir. állami növény-nemesítő telep, Bábolna, Komárom m.; Diószegi korai zöldnyel, csalamádékukorica, Diószegi Gazdaság növény-nemesítő üzem, Diószeg, Nyitra-Pozsony m.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK ECETES UBORKA, ECETES PAPRIKA

Ecettel való tartósításra kisebb-fajta, nem túlzott, ep. egyes uborkákat választunk ki. Legfinomabb erre a célra az alig 2—3 centiméter hosszú, különleges fajta uborka (Cornichon). Szep és jó konzervt kapunk, ha az uborka közé egy-két apró zöldséget, szivalkú paradicsomot és néhány kis hegyes zöldpaprikát is teszünk. Mindezeket az eltevés előtt napon megmosva, sóval bedörzsöljük, a következő napon pedig meleg vízzel megmosva, szitára tesszük. Az uborkás üvegeket forró szódás vízzel mossuk ki, kiöblítjük és megszárazítjuk, majd az üveg aljára zöldséget és kaprot helyezünk. Ezután rétegenként s felületét hézagmentesen beletöltjük az uborkát, diányt, zöldparadicsomot és helyenként egy-egy csomó kaprot, meg kis hegyes paprikát is behelyezünk fel vízzel, hogy a közben már előzően tűzre tetszik a szükséges ecetet, melyet annyira hígítunk fel vízzel, hogy a kész keverék 5-6 százalék ecetsavval tartalmazzon. Az ecetbe, a tűzre való helyezés előtt izlés szerinti

mennyiségű feketeborsot, babérlevet, mustármagot, koriandert, meggylevet, esetleg tárkonyt, kevés cukrot adunk és literenként 2-3 deka konyhasót. Az ecetet felforraltuk és forrón a berakott uborkára öntjük. Kb. négy hét múlva lehet fogyasztást megkezdeni.

Ecetes paprika céljára szép, nagy, érett, húsos zöld vagy piros paprikát választunk, ugyanazon üvegbe lehetőleg egyzsinót. A gondosan kiválogatott, ep. megmosott paprikákat hegyes végükkel lefelé, sor szerinti, csinosan üvegbe rakjuk s az üveg szájába, egymással keresztbe, két kevényt falmegzt helyezünk, hogy a paprika később fel ne szálljon az ecet felszínre fölé. Megint 5-6 százalék ecetsavtartalmú ecetet forralunk s abba literenként 3-4 deka konyhasót, fekete borsot, kaprot teszünk. A felforralt ecetet forrón a paprikára öntjük. Ugy az ecetes uborkát, mint az ecetes paprikát hűvös, száraz kamrában helyezzük el.

Kánya Terézia

A zsákok kölcsöndiája

A különböző mezőgazdasági termények szállításához használatos zsákok kölcsöndiája tekintetében sok helyen félreértés támadt. A zsákok és a ponyvák kölcsöndiját a közellátásügyi miniszter megáprilis 9-én megadta a s. e. korábbi új intézkedést, hogy a kereskedők a zsák kölcsönzéséért a közvetlen kölcsönvevővel szemben darabonként és naponként 2,5 fillér kölcsöndiját számíthatnak. Ezt a rendelkezést azonban a közellátásügyi miniszter hatályon kívül helyezte és

a zsák kölcsöndiját darabonként és naponként legfeljebb 3,5 fillérben, a viszontkölcsönző kereskedővel szemben pedig darabonként legfeljebb 3 fillérben állapította meg.

A zsákokkal kapcsolatban azonban még egy másik rendelkezés is létezik. Nevezetesen,

ha a vevő az áru átvételekor nem ad eszerekákat az eladó a zsákba csomagolt áru a ve-

vőnek csak abban az esetben szolgáltathatja ki, ha a vevő a zsákok forgalmának és felhasználásának korlátozásáról szóló rendelkezésben foglalt kötelezettségek az ott meghatározott időben és módon teljesítése biztosítására tiszta szákonként 15, egyéb szákonként 9 pengő kötbért ad. Ha a vevő ezt a eszerekákat 10 héttel határidőn belül az eladó címére postán vagy vasúton förtendő szállítási céljából feladta, a kötbért nem jogosult megtartani, de ha a zsákokat nem kapta vissza a fizetési határidőn belül, úgy a kötbért megtarthatja.

KLADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ES FÖLDMIVES SZÖVETSEG

PELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

MAYER EMIL

SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY

Alföldi Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest, Nőv. u. 33. Nyomdászati felület: 840 mm x 420 mm

Októberben kezdődik a tanítás a budapesti iskolákban. A minisztertanács határozata alapján a budapesti iskolákban és tanintézetekben csak október 1. után kezdődik a tanítás.

Eredményes szövetkezeti propaganda. Az OKH kötelezőbe tartozó Tápióság és Vidéke Hiteleszövetkezet igazgatósága, illetve a szövetkezet kiváló elnöke, Bizók János, a Falu-Gazdaságvétség igazgató-választmányának kitűnő tagja az eredményes hiteleszövetkezeti propagandának igen bátor és határozott támogatását meg. Képeslevezőlap formájában küldi szét a tagoknak a szövetkezet székházának fényképét, azonkívül a hiteleszövetkezet iroda belsejének a falu más szövetkezeti intézményeinek és nevezetesen látványainak fényképét. A falu épületei közül a fényképeken főleg azok a látványok szerepelnek, amelyeknek a megalkotásában (pl. Hősök emléke, községi iskola, templom, amelynek ünnepi este érdekében a hiteleszövetkezet jelentős áldozatot hozott, stb.) a hiteleszövetkezet tevékeny részt vett.

Ezer leventelékész irányítja a leventéifjúság vallásérkölesi oktatását. A megújított leventéintézmény nagy súlyt helyez a magyar ifjúság vallásérkölesi alapon álló hazafias nevelésére. Szoros együttműködést fejt ki az egyházakkal. A vallásérkölesi nevelés munkájának ellenőrzésére és irányítására minden hadtest, kiegészítő kerület és járás számára egy-egy leventelékész neveztek ki. A katolikus és protestáns leventelékészek nevesorát az ifjúság honvédelmi nevelésének országos vezetője most küldte el az egyes leventeparancsnokságoknak. A leventelékészek kinevezésével sikerült biztosítani az ifjúság vallásérkölesi hazafias oktatását.

A falu intelligenciája műveli a bevonult ösényiek földjét. A bevonult honvédek földjeit a falumegyei ösényi községben János Ferenc főjegyző kezdeményezésére 48 tagú társaság önként megműveli. A keresztény papok, általában az értelmiségiek pályán levők és az iparosok egymással vállalkozva dolgoznak a rekkenő bőségen kívül a határban, utána pedig reggel és este elvégzik rendes teendőiket.

A városok és községek önmaguk gondoskodjanak a vágásra érett és kitermelhető tűzifa előteremtéséről. A Falumegyei Központ a városok és községek előjárásait felhívta, hogy minél korábban, még a jó időjárás kihasználásával, az ellátatlan vidéki városok és a községek önmaguk gondoskodjanak a területükön kitermelhető, vágásra érett fa kitermeléséről. A városok és községi előjárások gondoskodjanak arról, hogy a mezőgazdasághoz nyerhető összes tűzifaanyagot használják a lakosság köréből mindazok, akik más években is ilyen tűzifaanyagot fűtöttek. A mezőgazdasági lakosság bőséges tűzifaanyaghoz jut az idén tengeriszárból, esutkából, napraforgóköréből, stb.

Tolvaj cigányok. Amíg a földjén dolgozott Jakab Sándor boykapterdi (Baranya vármegye) földműves a pénztárcaját felső ruhájával együtt letette a gyalogútra. Közben két cigány ment arra és elvitte a pénztárcaját. Az egyik cigány: Kalányos Lulu közismert alak, aki úgy akarta a csendőröket megtévesztetni, hogy lángvörös haját fekete festette, a másik pedig Bogdan József színtlen rovtomult. Mindkettőt felismerte a károsult, de nem tudta elfogni. Most a csendőrök keresik őket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. F. Koronó. A beküldött ös. szegely előfizetést folyó év november hó 15-ig rendezte. Üdvözlés.